

Šikana ve škole? Nejdůležitější je začít...

... dokončení z titulní strany

„Dobrá pracovní atmosféra založená na důvěře a vzájemné podpoře je velice důležitá,“ připomněl Vladimír Škuta a Milan Němec mu dal za pravdu: „Pokud je celkové klima školy dobré, žáci se učitelům

Každodenní práce na správném klimatu školy je důležitá pro to, aby nedošlo k přehlédnutí příznaků rizikového chování.

světi, například při třídnických hodinách nebo třeba na výletech či lyžařských kurezech,“ řekl s tím, že vedení školy může mezi žáky také dávat anonymní anketu, takzvaná sociometrická šetření. „Ta dokáží velmi přesně odhalit negativní projevy cho-

vání,“ vysvětlil.

Podle Jany Palanské z kel-ské školy je každodenní práce na správném klimatu školy důležitá i proto, aby žáci na městemace školy neprehlédl připadné náznaky šikany nebo jiného rizikového chování. „Každý musí mít stále nejen oči, ale i uši otevřené, i když jde třeba na toaletu nebo je na cestě domů,“ upozornila ředitelka kelské školy. Zároveň je podle ní důležité, aby všichni ve škole takzvané tání za jeden provaz. S tím se ztotožňuje i ředitelka neratovické střední odborní školy a středního odborného učiliště Marcela Hrejšová: „Podstatnou roli hraje jednotnost pedagogického sboru při prosazování jednotlivých opatření preventce.“

Ředitelka kralupské školy Generála Klápálka Dagmar Knöpfelmacherová pak připomněla, že preventivně působí také dobrý příklad ze

strany dospělých. „Dospělí musí být příkladem v jednání a vytváření mezilidských vztahů,“ uvedla.

Podle zástupkyně ředitelky mělnické stavební školy Jitky Ulrychové je důležité odstranit anonymitu mezi studenty. „K tomu jsou vhodné různé společenské akce napříč ročníky, jichž se účastní velký počet vyučujících,“ popsala.

Důvody? Odlisnost, nezajem i nuda

Mezi nejčastějšími důvody, proč vlastně k šikaně dochází, jmenovali zástupci škol zejména odlisnou osobnost šikanovaného a osobní problémy toho, kdo šikanuje.

Ředitel neratovické základní školy ve Školní ulici Jaroslav Kužel uvedl, že mnohdy přitom nezáleží na tom, zda se obět šikany od většiny liší fyzicky nebo například svým chováním. „Pokud

ukáže, že se agresorů bojí a neumí se bránit, je to o to horší,“ připomněl.

Podle Marcely Hrejšové mohou být důvodem také rozdílné sociální poměry v rodinách. Milan Němec zase poukázal na špatné vzory doma i ve společnosti. Dagmar Knöpfelmacherová upozornila, že na vině je často malý zájem ze strany dospělých, s čímž souhlasila také Jana Palanská. „Dítě má často velké problémy, které nemá s kým řešit. Svým rizikovým chováním pak takzvaně volá o pomoc,“ popsala. „Když se takovému jedinci naskytne příležitost ukázat, že vůbec existuje, tak to ukáže. A pokud mu to nejde v kladné rovině, ukáže to v té záporné.“

Lenka Jandourková připomněla, že student se k šikaně může uchýlit například kvůli své vlastní frustraci, ať už z neúspěchů ve škole nebo třeba problémů v rodině. Ředi-

telka obřevské základní školy Milena Jachková pak uvedla, že dalším z důvodů může být i obyčejná nuda.

Okamžitě a různé řešení je nezbytné

Pokud už se ve škole šikana objeví, je podle oslovených pedagogů nezbytné, aby byla co nejrychleji odhalena a aby ji vedení školy začalo okamžitě řešit.

„Urychleným řešením za mezimezi nárůstu problému. Zachytíme jej v začátcích, než začne bujet,“ připomněla Jachková. „Je důležité, aby se všichni, tedy žáci, zaměstnanci i rodiče, cítili ve škole bezpečně. Jestliže se šikana přece jen objeví, musí následovat okamžitě přísné potrestání,“ upozornila. Za pravdu jí dává také Vladimír Škuta: „Nejúčinnějším způsobem řešení šikany je transparentnost a rychlost, a to už od prv-

ních zachycených příznaků.“ Je samozřejmě také důležité zjistit příčiny tohoto nežádoucího chování a podle toho hledat způsoby jeho nápravy.

„Je třeba snažit se pochopit chování všech, kteří jsou při pádem nějak zasaženi a participují na něm,“ popsala Dagmar Knöpfelmacherová, „musíme se snažit pochopit, jak kolektiv funguje.“

Lenka Jandourková pak připomněla, že v případě řešení šikany je důležitá práce s šikanujícími i šikanovanými jedincem či kolektivem a spolupráce nejen s rodiči a vedením školy, výchovným poradcem případně školním metodikem prevence, ale také s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo dokonce s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

Část ředitelů také uvedla, že by při řešení šikany ve škole ocenili větší legislativní podporu.

Anketa: Zažili jste někdy jako školáci nebo studenti šikanu?

Herbert Heissler, Tuhaň

Na základní škole jsem měl na výběr, buď šikanovat, nebo být šikanován. Měl jsem štěstí, že můj táta byl boxer a něco mě naučil, takže já si vybrat, že nebudu šikanovat a neměl šanci mě šikanovat. Hrál jsem si i na jakéhosi rytíře, který chrání šikanované. Bohužel jsem se ale setkal s tím, že ti, kterým jsem pomáhal, o to nestáli nebo mě podrazili, když jsem u nich potřeboval zástupní, abych to neodnesl.

Lenka Mrózová, Neratovice

Ani si nějak nevzpomínám. Za nás to nebyla šikana, ale spíš normální zlobení. Když někdo zrovna někomu nepádl do nohy, tak mu ostatní občas nadávali nebo se prali, to je pravda, ale se šikanou, jako se objevuje dnes, jsem se na školách neselekala. Ale moje děti už se s ní bohužel setkaly. Jedno bylo šikanováno a druhé bohužel společně s dalšími spolužáky šikanovalo. Naštěstí se ale už oboje vyřešilo.

Petr Pátra, Mělník

Na základní ani na střední škole jsem se neselek s projevem jakéhokoli šikany. V roce 1990 jsem nastoupil na vojenskou vysokou školu v Brně na stavební fakultu. První průběžení, skopnutí z postelí, vyhánění na plac před kolejem a stupňové ponižující rozovčika pro zábravu starších studentů. Výsledek? Tento první den jsem přerušil studium a nechal v sobě zakotvenit odpor ke službě v armádě.

Jakub Pešek, Mělník

Osobně jsem šikanu nezažil, ale věděl jsem o případech, kde se objevila a musela se řešit. Je to vážný problém, když si chce někdo něco dokazovat na slabších nebo si léčí nepřijemné zážitky z dětství. Myslím, že ten, kdo se stane obětí, by se neměl vzdát a postavil se tomu, říct o tom, požádat o pomoc a zastavit to, dokud není pozdě. A utiskovatelé by se měli všíat do situace, kde by někdo ubližoval jím.

Michal Vejvoda, Nosedlov

Je otázka, co je možné považovat za šikanu a co pouze za takové „kamarádkské“ posthování a škádlení. Výslovně ostře šikany jsem se ovšem naštěstí nikdy nezaživil a nezažil ji ani z jedné strany. Často jsem však na základní škole pozoroval chování vltči jednomy spolužáky, které bylo podle mého názoru téměř na hraně. Ale musím říci, že jsme se ho bohužel v té době příliš nezastávali.

Lenka Ducháčková, Mělník

Se šikanou jsem se setkala jako hodné malá holka. Nakonec jsem si to ale sama vyřídila a ty holky se mě pak i bály. Jinak jsem zažila, co to znamená, když někdo šikanuje vaše dítě, což bylo ořavdu otřesné. Něco jsme si doma nevíšmli a trvalo to docela dlouho, než se dcera světila. Dokonce jsme ji nechali přerušit do jiné třídy, kde už bylo vše v pořádku. Byla to hodně nepřijemná zkušenost.

Nikol Moskalová, Chotoušice

Se šikanou jsem se setkala na základní škole. Mějme totiž ve třídě spolužáka, který k nám propadl. Bohužel byl docela problémový. Kradl nám sváčky a mlátil ostatní. Po nějaké době se to ale provalilo a dali ho do diagnostického ústavu. Docela se nám tenkrát ulevilo.

Linda Tichotová, Mělník

Na vlastní kůži jsem sice našel šikanu nezažila, ale projev mtrné verbální šikany spolužáku a spolužáček se kolem mě děly. Nebylo mi tedy vůbec příjemné tomu přihlížet, takže jsem občas do tvým říkala, aby s tím přestali. Bohužel ovšem ne moc úspěšně.

Petr Štástiný, Mělník

Šikanu jsem zažil spíš zprostředkovaně, a v té době v obvyklé míře. Mám tím na mysli, že to, co patří k běžnému posilování „image drňáků“, nebyly fyzické útoky a zásadní veřejné ponižování. A pokud se stalo něco zásadního, byly z toho vystrašené všechny strany.

Pavel Vaněk, Mšeno

Šikanu jsem osobně nezažil na základní ani na střední škole. Dnes se za šikanu považuje pomalu cokoliv a dost se to s ní podle mě přehání. Ale pokud žáci šikanují učitele, což se nedávno projevilo například v Praze, tak s tím by se něco určitě mělo dělat, mladí lidé dnes ztrácejí úctu ke starším.

Tereza Hažmuková, Mělník

Se šikanou v tom pravém slova smyslu jsem se osobně našel nikdy neselekala. Spíš jsme se se spolužáky různé správně posluchovali, ale to je pravděpodobně naprosto normální pubertální jev, se kterým se setká každý žák nebo student. Ale šikana je samozřejmě mnohem vážnější.

Tereza Mirácková, Mšeno

Šikanu jsem jako školák ani jako student nezažila. Nejtěžší pro mě bylo, když jsme se přestěhovali a musela jsem nastoupit do jiné třídy. Nějaké narážky, nadávky tam byly, ale přímo šikana ne. Po čase to ustalo. Pak se spíš člověk dozvěděl, kdo ho kde pomlouvá za jeho zády.

Dušan Srba, Mělník

Michal Wurm, Mělník

Tomáš Uher, Mšeno

Petr Limprecht, Mělník

Julie Krauskopfová, Mělník

Michaela Doubravová, Sedlec